

152552 - Hububat ve meyvelerin zekâtı satıcıya mı, yoksa alıcıya mı vaciptir?

Soru

Bir kişi çöl arazisine buğday ekti, ancak yağmur yağmadığı için mahsul tam anlamıyla büyümedi ve taneler olgunlaşmadı. Bunun üzerine bu mahsulü, hayvanlarına yem olarak kullanmak üzere birine sattı. Ancak alıcı, arazinin bir kısmında hasat edilebilir durumda olan ve nisap miktarına ulaşan buğday taneleri buldu. Bu durumda zekât, mahsulü eken ve satan kişiye mi düşer yoksa bu mahsulü alan alıcıya mı?

Detaylı cevap

Mahsullerin zekâtı, taneler sertleştiği (olgunlaştığı) anda o mahsulün sahibi olan kişiye vacip olur.

İbn Kudâme'nin "el-Muğnî, 2/300" adlı eserinde şu ifade geçer:

"Hububat için zekâtın farz olma vakti, tanelerin sertleştiği andır. Meyveler için ise, meyvenin olgunlaşmaya başlamasıdır. Eğer kişi, zekât vacip olmasından önce meyve veya hububatta tasarruf ederse (örneğin satarsa), ona zekât gerekmez. Çünkü zekât, o mal üzerinde henüz farz olmamışken elden çıkarılmıştır. Bu durum, zekâtı gerektiren hayvanların, zekât farz olmadan önce satılması veya yenilmesi gibidir."

Şeyh İbn Useymin, "Şerh el-Mümtî, 6/80" adlı eserinde şöyle der:

"Eğer hububat sertleşmiş ve meyve olgunlaşmaya başlamışsa, zekât farz olur. Ancak bu vakitten önce, mülkiyet başka birine geçmişse, zekât ilk sahibine değil, yeni sahibine farz olur. Örneğin, bir kişi mahsulünü veya arazisini, hububat sertleşmeden veya meyve olgunlaşmadan önce satarsa, zekât alıcıya farz olur. Aynı şekilde, eğer bu kişi zekâtın farz olmasından önce vefat ederse zekât mirasçılara farz olur."

Sonuç:

-Eğer satış, hububatın zekâtın farz olacağı şekilde sertleşmesinden önce gerçekleşmişse, zekât alıcıya farz olur.

Eğer satış, hububat sertleştikten sonra yapılmışsa, zekât satıcıya farz olur. Çünkü bu durumda zekât borcu, satıştan önce satıcının zimmetine geçmiş olur.

En iyisini Allah bilir.